

Νέα πολιτιστική διαδρομή προστίθεται στο δίκτυο διαδρομών της Ακρόπολης με την ανάδειξη της Κοίλης Οδού

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Το Υπουργείο Πολιτισμού, δια της Εφορείας Αρχαιοτήτων Πόλης Αθηνών, έχει εντάξει στον στρατηγικό σχεδιασμό του την ανάδειξη των μνημείων του αρχαιολογικού χώρου των Δυτικών Λόφων της Ακρόπολης των Αθηνών —Πνύκα, Νυμφών, Μουσών και Φιλοπάππου— καθώς και την ανάδειξη της Κοίλης Οδού, ενός από τους σημαντικότερους οδικούς άξονες της αρχαίας Αθήνας, που διατρέχει τους Δυτικούς Λόφους.

Στόχος είναι η λειτουργική ένταξη της Κοίλης Οδού στο δίκτυο των πολιτιστικών διαδρομών της Ακρόπολης. Βασικές αρχές της επέμβασης είναι η διαφύλαξη της αυθεντικότητας του μνημείου, μέσω της διατήρησης, αποκατάστασης και

συντήρησης των στοιχείων που παραμένουν αναλλοίωτα, καθώς και η ανάδειξη όσων έχουν υποστεί φθορές, αλλά είναι δυνατή η αποκατάστασή τους. Βασική προτεραιότητα αποτελεί και η εξασφάλιση καθολικής προσβασιμότητας.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη δήλωσε: «Η Κοίλη Οδός αποτελεί ένα μοναδικό τεκμήριο της ιστορίας, της τοπογραφίας και χωροταξίας της Αρχαίας Αθήνας, συνδέοντας την πολιτική, κοινωνική και εμπορική ζωή της αρχαιότητας με το σύγχρονο αστικό τοπίο. Η ανάδειξή της περιλαμβάνει μνημεία και αρχαιότητες εξαιρετικής σημασίας, όπως το συγκρότημα της Εκκλησίας του Δήμου, το μνημείο του Φιλοπάππου, τις Φυλακές του Σωκράτη, τα Κιμώνεια Μνήματα, καθώς και ιερά αφιερωμένα στις Μούσες, τις Νύμφες, τον Πάνα και τον Δία. Με τη συγκεκριμένη επέμβαση επιδιώκουμε την ανάδειξη της ιστορικής και αρχαιολογικής αξίας του μνημείου, την προστασία και ανάδειξή του, τη βελτίωση της προσβασιμότητας για όλους τους επισκέπτες, την ενίσχυση της ενημέρωσης και τη δημιουργία ενός φιλικού και ασφαλούς περιβάλλοντος περιήγησης. Η επέμβαση εντάσσει την Κοίλη Οδό στο δίκτυο των διαδρομών της Ακρόπολης και λειτουργεί συμπληρωματικά με τα έργα προστασίας και ανάδειξης των τμημάτων του Διατειχίσματος και της Κρήνης Ανταίου, συμβάλλει στη διατήρηση και προβολή της μακραίωνης ιστορίας των Αθηνών, ενισχύοντας συγχρόνως την εμπειρία των επισκεπτών στον μείζονα αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης».

Η Κοίλη Οδός αντιμετωπίζει ποικίλες δυσκολίες ως προς τη συντήρηση, την ανάδειξη και τη διαχείρισή της, όπως φθορά και κακή κατάσταση υποδομών, κατεστραμμένα μονοπάτια και πεζοδρόμια, περιορισμένη πρόσβαση για ΑμεΑ, έλλειψη επαρκούς φωτισμού και ασφάλειας, περιβαλλοντική ρύπανση και υποβάθμιση, έλλειψη χώρων υγιεινής και χώρων στάσης, ανεπαρκής σήμανση και ενημέρωση. Το έργο της αποκατάστασης της Κοίλης Οδού αφορά στην προστασία, την ανάδειξη και τη βιώσιμη διαχείριση του αρχαιολογικού χώρου, με την ελάχιστη δυνατή παρέμβαση στο τοπίο.

Περιλαμβάνει αποτίμηση της πορείας της Οδού, ανασκαφικούς καθαρισμούς, αποκατάσταση και συμπλήρωση της υφιστάμενης διαδρομής και χάραξη νέων διαδρομών, αντιμετώπιση προβλημάτων απορροής και στερέωσης πρανών, καθώς και αποκατάσταση υποδομών που παρουσιάζουν φθορές. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην προσβασιμότητα για ΑμεΑ μέσω κατάλληλων κλίσεων, αντιστοιχιστικών επιφανειών, απτικών χαρτών, ηχητικών οδηγών και ενημερωτικού υλικού σε προσβάσιμες μορφές, ενώ προτείνεται τοποθέτηση πινακίδων πληροφόρησης με σύμβολα προσβασιμότητας για κάθε χρήστη, όπως σύστημα Braille και ψηφιακών μέσων (QR).

Επιπλέον, προβλέπεται επανενεργοποίηση και επανάχρηση του αρχαίου λαξευτού

δικτύου απορροής ομβρίων -το οποίο διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση- απαλλοτρίωση και περαιτέρω ανασκαφική διερεύνηση σημαντικών τμημάτων του αρχαιολογικού χώρου, καθώς και αξιοποίηση των διαδρομών για εκπαιδευτικά προγράμματα, με στόχο την αναγνωρισιμότητα της γεωμετρίας και των χαρακτηριστικών της Οδού και του Δήμου που διατρέχει. Επίσης, προτείνεται ενίσχυση της σήμανσης, του φωτισμού και της ασφάλειας του χώρου.

Στον αρχαιολογικό χώρο των Δυτικών Λόφων, εκτός των προαναφερόμενων αρχαίων μνημείων, σώζονται κατάλοιπα των αρχαίων Δήμων Μελίτης και Κοίλης, βυζαντινά ναύδρια και νεότερα έργα, όπως το πλακόστρωτο και οι διαμορφώσεις του Πικιώνη, καθώς και το Αστεροσκοπείο. Οι λόφοι κατοικούνται από τα αρχαϊκά χρόνια, ενώ η περιοχή εξελίχθηκε σε κέντρο πολιτικής και εμπορικής δραστηριότητας, κατά τον 5ο και 4ο αιώνα π.Χ., όταν οι Δήμοι συνδέθηκαν με τα λιμάνια του Πειραιά και του Φαλήρου μέσω των Μακρών Τειχών. Σημαντικό έργο της εποχής αποτέλεσε το Διατείχισμα, που περιόρισε την περίμετρο του Θεμιστόκλειου τείχους και περιλάμβανε πύλες στρατηγικής σημασίας για την επικοινωνία με τα λιμάνια.

Η αρχαία οδός Κοίλης, που διέσχιζε τη χαράδρα ανάμεσα στους λόφους των Μουσών και της Πνύκας, αποτελούσε βασικό άξονα μετακίνησης, με χαρακτηριστικά βαθιές αρματοτροχιές, λαξευτό αγωγό ομβρίων και πεζοδρόμια με αντιολισθητικές ραβδώσεις.

Στη σύγκλιση των λόφων πιστεύεται ότι βρισκόταν η Αγορά του Δήμου Κοίλης, με πλατεία, έδρανα και καταστήματα, ενώ στα ελληνιστικά και ρωμαϊκά χρόνια η περιοχή μετατράπηκε σε νεκροταφείο, όπου δεσπόζει το μνημείο του Φιλοπάππου. Στα νεότερα χρόνια, επεμβάσεις όπως η ανέγερση του Ιερού Ναού της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος και η κατασκευή του θεάτρου Μπαστιά αλλοίωσαν τον χαρακτήρα του χώρου.

Ωστόσο, την περίοδο 1997-2000, στο πλαίσιο της ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων, πραγματοποιήθηκαν εργασίες ανάδειξης της αρχαίας τοπογραφίας, αποκαλύφθηκε μεγάλο τμήμα της Κοίλης οδού και οργανώθηκε ο χώρος ως ενιαίος αρχαιολογικός και χώρος πρασίνου, αν και ορισμένα τμήματα της Οδού παραμένουν καλυμμένα ή μη προσβάσιμα, τα οποία και θα αντιμετωπιστούν μετά τη ολοκλήρωση του έργου.

Υφιστάμενη διαδρομή πεζών κατά
μήκος Κοίτης Οδού

